

Hovioikeuteen pääsee entistä harvemmin

1.10.2015 tuli voimaan hovioikeuksien jatkokäsittelylupauudistus. Vuodesta 2011 voimassa ollut jatkokäsittelylupajärjestelmä laajeni nyt koskemaan kaikkia riita- ja hakemusasioita ja yhä useampia rikosasioita.

Uudistus merkitsee sitä että myös yritysten on varauduttava panostamaan riittävästi käräjäoikeusprosessiin, koska asian saaminen hovioikeuskäsittelyyn ei ole itsestään selvää.

Rikosasiat

Rikosasian vastaaja, joka on tuomittu ankarampaan rangaistukseen kuin kahdeksan kuukautta vankeutta, ei kuitenkaan tarvitse jatkokäsittelylupaa, jos valitus koskee hänen syykseen luettua rikosta taikka rangaistusta. Rangaistuksen ankaruutta arvioitaessa ei oteta huomioon vankeusrangaistuksen ohessa tuomittua sakkoa tai muuta rikosoikeudellista seuraamusta. Syyttäjä tai asianomistaja ei tarvitse jatkokäsittelylupaa, jos vastaaja on tuomittu ankarampaan rangaistukseen kuin kahdeksan kuukautta vankeutta ja valitus koskee vastaajan syyksi luettua rikosta taikka vastaajalle tuomittua rangaistusta.

Riita- ja hakemusasiat

Muissa rikosasioissa (alle 8 kk vankeusrangaistus) ja kaikissa riita- ja hakemusasioissa siis tarvitaan jatkokäsittelylupa.

Jatkokäsittelylupa on myönnettävä, jos

- ilmenee aihetta epäillä käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta,
- käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta ei ole mahdollista arvioida jatkokäsittelylupaa myöntämättä,
- lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa on tärkeä myöntää asiassa jatkokäsittelylupa tai
- luvan myöntämiseen on muu painava syy.

Jos jatkokäsittelylupaa ei myönnetä, käräjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi.

Jatkokäsittelylupamenettely ei siis rajoita oikeutta hakea muutosta käräjäoikeuden tuomioon, vaan kaikista käräjäoikeuden ratkaisuista voi edelleenkin valittaa hovioikeuteen. Asian jatkokäsittely hovioikeudessa edellyttää kuitenkin em. lupaedellytyksiä. Luparatkaisu tehdään kirjallisen aineiston perusteella.

Muutoksen tavoitteena on toteuttaa oikeudenkäynnin painopisteen siirtämistä käräjäoikeuteen. Tarkoituksena on, että hovioikeus nykyistä selkeämmin toimisi käräjäoikeuden ratkaisun oikeellisuutta tarkastavana oikeusasteena, eikä käräjäoikeuden käsittelyn uusijana..

Painopisteen siirtäminen käräjäoikeusvaiheeseen on yleiseurooppalainen trendi. Toisen asteen (Suomessa hovioikeus) tuomioistuimiin tulevien asioiden määrää tai käsittelytapaa on rajoitettu useissa maissa. Jotta oikeusturva ei heikkenisi, edellyttää tämä tietysti sitä että käräjäoikeuden resursseista ja tasosta huolehditaan.

Marko Silen

Johtaja

Helsingin seudun kauppakamari